

vi uden Frygt kunne gaae ind paa at antage § 61 istedetfor § 100, da det dog er meget antageligt, at det, naar Fællesforfatningen er kommen istand, deraf vil blive en nødvendig Følge, at der maa ske enkelte Forandringer i Grundloven, som man meget seent vilde kunne komme til, naar de skulde behandles paa 3 Rigsdage. Jeg skal derfor stemme for § 61.

Mourad: Jeg kan ikke nægte, at jeg har nogen Betænkelighed ved med Hensyn til § 61 at fravige den Fremgangsmaade, vi hidtil have fulgt, nemlig at holde fast ved Grundloven undtagen i de Tilfælde, hvor Forandringer gjordes absolut nødvendige. Det har været vor Mening — og det er ikke nogen forskjellig politisk Mening fra Regeringen, men blot en simpel Forskjellighed med Hensyn til Behandlingsmaaden af det forelagte Grundlovsudkast — at lade det hele Spørgsmaal om Forandringer i Grundloven, der muligviis kunde være ønskelige og for sig, aldeles ude af Betragtningen og kun behandle de Forandringer, som gjordes nødvendige for Fællesforfatningens Skyld. Det kan gjerne være, at der kan være Puncter i Grundloven, som det kunde være ønskeligt at forandre; men vor Mening er, at vi skulle behandle Spørgsmaalet herom med hele den Frihed, som vi, hvad saadanne Forhandlinger angaaer, først vilde søle os i, naar Fællesforfatningen er bragt tilveie, og hele det Tryk, som dog denne Sag udøver paa os, er fjernet. Dette med Hensyn til det Formelle. Men det foreskommer mig desuden, at der ogsaa med Hensyn til Realiteten kan være Grunde, der tale for at blive staaende ved den nu gjældende Grundlovs § 100. Saaledes som Grundloven nu foreligger, er der to Maader, hvorpaa man har villet indrømme Forandringer i den. Den ene er ved den store Majoritet paa den forenede Rigsdag, hvorved man har villet tillade Forandring i den forhen bestaaende Arvesølge efter Kongeloven; her har man søgt Sikkerheden i det forholdsviis store Stemmeantal, der skulde være for Sagen. Den anden Maade er den, som § 100 bestemmer, og som ad en dobbelt Vej søger at tilveiebringe Sikkerheden, deels nemlig ved at nye Valg skulle

foregaae mellem den foreløbige og endelige Vedtagelse af en Grundlovsforandring, og deels ved at der skal hengaae en vis Tid mellem Forandringerne. Det er vist Alle bekendt, at der til visse Tider kan være en stærk politisk Bevægelse i Folket; Stemningen kan gaae stærkt i en bestemt Retning, og det kan synes, at det har Folkets Genstemtighed for sig, som senere, naar Strømmen forandrer sig, faaer Majoriteten imod sig. Man har derfor anset det rigtigt, at der skulde hengaae en vis bestemt Tid, inden en Grundlovsforandring kunde vedtages, for at den virkelig kunde fremgaae som en Forandring fremfaldt af Folkets modne Overveelse. Jeg vil nu villig indrømme, at § 100, saaledes som den nu staaer, i denne Henseende ikke giver saa stor Sikkerhed, som man ved første Blik kunde synes; men denne mindre Sikkerhed, som den giver, bevirker da ogsaa, at der fra Ministeriets Side vil være saameget mindre Anledning til at forandre den. Den mindre Sikkerhed, der ligger i § 100, er den forskjellige Tid, hvorpaa en ordentlig Rigsdag kan sammenskalbes; Regeringen har det nemlig i sin Haand at lade to ordentlige Rigsdage sammentræde meget kort efter hinanden. Naar saaledes en Foranstaltning skulde være paatrængende fornøden, naar dens Nødvendighed skulde være aldeles indlysende, og naar Stemningen i begge Thing skulde være afgjort derved, saa vil der ikke være nogen juridisk Forhindring for, at Budgettet voteres hurtigt, og at de mulige finantielle Tvivlsspørgsmaal senere kunne komme frem i Tillægsbevillinger, og to ordentlige Rigsdage kunde paa den Maade tilendebringes inden temmelig kort Tid. Det er som sagt Noget, hvorved den Sikkerhed, som § 100 giver, svækkes; men derfor foreskommer det mig, som af mig tidligere yttret, at der fra Ministeriets Side er saameget mindre Anledning til at sætte nogen Pris paa, at den forandres. Jeg skal derfor tilraade, at man, da man nu er kommen til § 100, ikke fraviger den Fremgangsmaade, man har fulgt ved den hele foregaaende Behandling af Grundloven, for at Enden kan blive ligesom Besyndelsen.

Ordføreren: Jeg troer egentlig ikke, at